

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice. št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadaljnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne.

Upravništvo.

Volitev, dolžnost.

V sredi volitev stojimo in preden pride prihodnji list v roke naših bralcev, bodo v kmečkih skupinah na Štajarskem volitve v dež. zbor že na konci, gotove. Mi imamo najboljše upanje, da zmagajo naši možje, kar se tiče slov. kmečkih skupin in tudi nemški naši sosedje imajo enako zaupanje. Bog daj, da se nam izpolni!

To pa tudi ni toliko, za voljo česar da stavimo dnes besedo o volitvah na prvo mesto. Da naši kmetje ne morejo voliti drugače, kakor se jim je v zadnjem oklici nasvetovalo, to je jasno in če komu ne bi tudi ugajalo vse, on ne sme in ne more, dokler noče biti izdajica koristi slov. ljudstva, voliti drugače. „Slov. društvo“ v Mariboru je storilo v tem oziru vse, kar se je dalo, da ustreže slov. volilcem in upamo, da bodo gg. volilci veseli mož, katere jim nasvetuje za poslance. Vsi so z dušo in telesom za koristi svojih volilcev; žal, da ne morejo storiti za-nje vsega, kar bi radi.

Liberalni Nemci so v dež. zboru v Gradci v taki večini, da morejo naši poslanci le zapreke jim staviti, naj nas Slovencev ne ugonobijo do čista in storijo še vsaj tu in tam nekaj za-nje, da že ne bijó pravici preveč očitno v lice. Več se, dokler so razmere take, ne da doseči in prav zato moramo biti pri teh volitvah vsi ene misli, sicer še si to malo, kar

imamo doslej, napravimo, to pa po lastni trmi. Koliko pa so volitve ravno v tem oziru važne, to ni težko, da človek ugane.

Življenje človeka je njegovo in on lahko obrača z njim, kakor ga je volja, toda za vse to ga čaka odgovor, enkrat že tu pred svetom, potem pa še veliko bolj tam pred Bogom. Ta odgovor raztegne se tudi na volitve in na vse, ki imajo z njimi opravka. Dobre volitve, naj so potem že za kar koli, so lahko na blagor, slabe pa so gotovo na veliko škodo. Če torej vzamemo volitve, v katerih sedaj stojimo, volitve v dež. zbor, one so lahko v blaginjo celi štajarski deželi in iz česa se sestavlja ona? Iz blagostanja posamesnih delov, tedaj iz blagostanja prebivalcev in vseh naprav, ki skrbé za-nje.

Ali te naprave dobijo v roke dež. poslanci in njih večina odloči in določi, katere in kako se naj vzdržé te naprave. Da se izgodi to prav in po volji prebivalcev, to je na skrbi dež. poslancem in iz tega si lahko človek prešteje na prste, kedaj da to bode. To bode samo tedaj, ako so gg. poslanci previdni, pošteni, zastopni in kar potegne še najvišje, pravični možje. Človek bi tudi mislil, da so vsi oni gospodje, katere pošlje dežela v dež. hišo, taki ali skušnja kaže, da ni vselej tako. Izlasti ena vrsta poslancev žene zmerom svojo pesem, pesem o edino zveličavni nemščini in liberalnem napredovanju ter ne pomisli, da žali to veliko drugih in da krati drugim pravice, ne da jim daje zato pravih koristi. Katerim je treba kruha, njim daje kamenja.

Kar torej zadeva nas, ki ne pridemo lahko kedaj do večine v dež. zboru štajarskem, tudi težko kedaj z nemškimi konservativci, nam ne ostane druga, kakor da volimo vselej in volimo vselej po vesti, po dobrem prepričanju svojem. Naši poslanci sicer ne pridejo s polnimi rokami nazaj iz zbora, to je resnica ali resnica je tudi, da bi bile stvari še vse huje, kakor so doslej, ko bi ne imeli njih v zboru. Oni branijo naše

pravice in zagovarjajo naše terjatve, vsi mirno pa vztrajno. To pa izda, vsaj s časom in če tedaj tudi ne pridemo skokoma do svojih pravic in do blagostanja, kar ga ima gledé na naše razmere dež. zbor v rokah, prej ali slej nam to ne iz ostane ali to le tedaj, če se mi sami ne zanemarimo, to se pravi, če mi storimo vselej svoje dolžnosti in izmed le-teh ni zadnja volitev. Več, ko jih pride k volitvi in bolj, ko so pri njej moške zavedni, večje bode tudi veselje in zdatniše delovanje g. poslanca. In tako kličemo slov. volilcem:

Bog daj veselje zmage!

Vzledna občina.

Velika Pirešica, dne 6. junija.

(Konec.)

Veliko-Pireška občina sme pač ponosna biti, ker v tako kratkem času in kako se je vse sprevrglo v njej. Tukaj, kjer je bila še pred 4 leti najhujša nemškutarija doma, in nemčurji še mislili niso, da bi kedaj tudi kak Slovenec kaj ziniti smel, je zdaj kar na enkrat vse drugače. Moške so se sprebudili, so se zavedli, da so Slovenci, in kolikor dalje so poprej spali v nemčurstvu, v nevednosti, toliko bolj se zdaj zavedajo svojega poklica kot Slovani, toliko bolj energično terjajo zdaj svoje pravice, katere grejo nam Slovencem po božjih in človeških postavah.

Tukaj, kjer se je poprej uradovalo vse v ptujem občanom in županu nerazumljivem nemškem jeziku, uraduje se zdaj z vsemi strankami in uradi vse v lepem slovenskem jeziku. Okrožna sodnija v Celji se je sicer protivila in ni hotela slovenski naši občini tudi slovensko dopisovati, in treba jo je bilo dvakrat visokemu c. kr. justičnemu ministerstvu naznaniti, kako da kljubuje; a zdaj, ko je od zgoraj se ji namignilo, da naj bode pametna, saj vidi, da je v sredini med Slovenci, zdaj pa zna tudi ta gospa lepo slovensko.

Za našo občino pa le samo, to se naj zapomni; druge morajo zato same prositi. Tako se je sicer nam odpisalo iz Dunaja, ker smo za vse občine v celem okraji se drznili prositi, da bi okrož. sodnija in druge oblasti slovensko občevala z njimi. No, pa mi smo že za en korak naprej; druge občine naj pa skusijo za nami priti, saj vse gre, le malo srca, pa je! Toda še kaj si je izmislila občina Velika Pirešica, ali njeni zastop. Tačas, ko so druge občine prosile za slovenske šole v svojem okolišču, je naš zastop kar naravnost ugovarjal zoper odlok visokega c. kr. deželnega šolskega sveta od 22. svečana 1887 št. 823 in sicer na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje. In čez dve leti, dne 28. marcija t. l. pod št. 15.992 je visoko c. kr. učeno ministerstvo blagovolilo izreči, da je pri-

tožba občine na pravem mestu; in da se bode zgorejšnji odlok c. kr. deželnega šolskega sveta tako popravil, da bode nemški jezik le kot neobvezni predmet za one otroke, kojih stariši ali varuhi to zahtevajo. Ali se ne pravi tukaj: „da korajža velja?“ To ni kaj malega, da se upa ena slovenska občina ali nje zastopstvo kar tako, meni nič tebi nič nad odloke deželnega šolskega sveta ali pa nad c. kr. okrožno sodnijo, in njej ni prav, kar je onim ljubo.

Toda mi smo bili v pravici, in postava je na naši strani, in pod to postavo so tudi vse c. kr. oblasti ter je prekoračiti ne smejo. Vzemite si izgled, občine slovenske in vi moške, kateri v njih zastopih sedite, pa terjajte tudi vi Vaše pravice povsod, kjer jih nimate. Terjajte pa odločno in stalno, ne za eden las se ne premakniti; in vse bodele dobile vaše pravice. Ako jo je dobila občina Velika Pirešica, zakaj pa bi je vi ne? Mi Slovenci nismo kar za to v Avstriji, da bi plačevali davke in dajali naše sinove k vojakom; ampak mi smo tudi za to tukaj, da nas drugi spoštujejo kot zveste in pokorne državljane, ter da živimo tiste pravice, kakor drugi narodi. Ako je vlada tako skopa, da nam neče radovoljno, kar bi nas sicer prav v srce veselilo, dati naših pravic, in nas spoznati, da smo vendar-le tudi avstrijski državljani in nas napraviti drugim narodom enake, tedaj pa moramo mi to tako dolgo tirjati na postavnem potu, da vse, čisto vse zadobimo, kar nam že itak davno gre, to je, naše državljanske pravice, enake Nemcem.

Le prav dobro naj se gleda povsodi, da pridejo vrli slovenski moške v občinske zastope naše, in vsi naj potem delajo po izgledu Velike Pirešice, pa bode kmalu imela naša mila domovina čisto drugo lice; in ne bode se nam treba več uklanjati pod tujčevo peto.

J. K. Savinjski.

Gospodarske stvari.

Cena sadju na debelo.

Na Dunaji je do 2. junija 1890 cena sadju bila ta-le: Črešnje 20—40 kr. za kilo, višnje 25—34 kr., jagode hostne 1—3 gld. za kilo, jagode vrtne 60 kr. do 8 gld. 100 komad.

Čebulj.

Kdor hoče čebulj obdržati skozi zimo, do druge žetve, njemu prihaja to velikrat težko, kajti čebulj rad požene v spomladi in tak potem ni več veliko za rabo. Da se to ne izgodi, za to je bojda pomoči in sicer se to napravi brez velike težave. Čebulja se vzame namreč toliko, kolikor ga mislimo shraniti za poznejši čas ter se dene v žakliček. Ta se zaveže na